

(Faint bleed-through from the reverse side of the page)

... 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678,

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor discoloration and a vertical crease down the center. A horizontal fold is visible near the bottom edge. The page is set against a dark background.

eno am-
en, She-
(žalnie-
rė Lapk.
iauliu m.
33 m.
na, mirė
in, Conn.
as, 57 m.,
s. Boston.
ar. Ame-
l metus.
Laury-
Lapk. 10,
Amerikoj
ona, 58 m.
Norwood,
ncas, mirė
ter, Mass.
mirė Spa-
N. Y.
ijona (Si-
mirė Lap.
Luokės p.,
nerikojė iš-
V e ronika,
Philadel-
andras, mi-
Philadelphia,
54 m., mi-
goj. — Tau-
tos p., Bal-
koje išgyve-
s, 65 m., mi-
lymouth, Pa.
mirė Lapk.
3, Pa.
3 metų, mirė
on, Pa.
tas, mirė 9
ro, Pa.
ys, 35 metų,
Rio de La-
oį.
amošius, 70
ipgi, 3, Bue-
gentinoje.
Argentinoje
rety.
tras, 45 me-
s, 19, Buenos
noj, kar išgy-
pusamžis, mi-
Chicagoje.
okės p., Zali-
ikoj išgyveno
uožas, 52 m.,
10, Brooklyn,
Petronė, 23
pk. 13, Chica-
ir gimus.
3 Kalendor
943 Kalendorių duodamas Dirvos šalt
išsiunčiant DABAR užsivilkusius mokes
i užsirašys prenumeratą ir mokes
ndendoriaus No. ir pridėkit 10c per
ingtonas ant Arklio
— Siuva Pirma Amerikos Vėliava
ro Laivas ir Oriavilai Palydovai
ikos Kareiviai Nešini Vėliav
Arklio ir Šuniukais
ikerioja, ir šuo
itė su šunėliu
prie Kalnų ir Upelio
itė su Viščiukais
das — Vaziuoja Rogėse
iai ir Voveraitės
nyuose, su šuniu
telis prie Ežero
Bernukas prie Upelio Meškerioja
aukus ir Namas prie Tilto
Paukščiukai Bokštelyje
s Įsibridęs Upelyje
ris Ore ir Amerikos Vėliava
zuolių Merginų Skirtingose Pozose (viena
gas ir Vaikučiai žaidžia
ma ir Balandžiai
vies
dies.
6820 Superior Ave.

VOKIEČIŲ SAUVALIAVIMAS LIETU-
VOJE IR KITOSE ŠALYSE

Lenkų Kraštas Visai Vokietinamas
(LISABONAS)

Savo laiku esame rašę apie
Vokiečių planus įkurdinti "Ry-
tų kraštuose" (t. y. Rytų Eu-
ropos valstybėse) net 3,000,000
Holandiečių. Taip pat minė-
jome kad Pabaltijo valstybėse
lankėsi Holandų nazių delega-
cija, kuri tyrė tenykštes sąly-
gas. Taip pat pastebėjome,
remdamiesi pačių Vokiečių šal-
tiniais, kad Holandų tauta ne-
rodo ne tik jokio susižavėjimo
tokiais Vokiečių planais, bet
yra aiškiai priešinga sumany-
mams išrauti Holandus iš sa-
vo šalies ir išsklaidyti po "Ry-
tų kraštus".

Dabar Sveicaričių laikraštis,
Die Nation (Rugs. 3) pateikia
budiną žinią iš Haagos, pagal
kuria Vokiečių komisari Holan-
dijoje ėmę Holandus raminti.
Vokiečių generalinis komi-
saras Rugs. 3 d. pareiškė Ho-
landų spaudai kad "visa isto-
rija su trimis milijonais Ho-
landų kurie neva turėję būti
perkeldinti į Rytus, kilus del
Vokiečių ir Holandų spaudoje
pasitaikiusios klaidos". Komi-
saras pabrėžęs kad šia klaida
turėjęs pastebėti "kiekvienas
žiotyplis". Klaida kilus del to
kad į Charkovą išvykę 300
Holandų, o spauda šį skaičių
išdidinūs.

Sveicaričių laikraštis del to-
kio Vokiečių komisaro parei-
škimo klausia kokių būdu "kla-
da" buvus pastebėta tik po
dviejų mėnesių, nes apie trijų
milijonų Holandiečių iškėlimą
į "Rytus" rašius visa Vokie-
čių kontroliuojama Holandų
spauda. Laikraštis taip pat
abejoja ar komisaro pareiški-
mas Holandus nuramins del
"nausiosios santvarkos" planų.

LENKAI VISAI NORIMA
ISNAIKINTI

Labai ypatinga informacija
apie Vokiečių sumanyimus pro-
vokietinti Lenkijos vakarų su-
provincijas pateikia Vokiečių lai-
kraštis "Frankfurter Zeitung"
(Rugs. 22). Iš šios informa-
cijos matyti kad Vokiečiams
pritrūko Vokiečių anomus pro-
vincijoms germanizuoti. Todel
visokiomis priemonėmis graib-
stomasi net nevokiečių kurie
sutiktų suvokietėti. Pasak laik-
raščio, Danzigo-Wespreussen ir
Warthe provincijose (buvusio
Lenkų koridoriaus ir Vakarų
Lenkijos srityse) esanti vykdo-
ma "germanizacijos akcija".
Tam tikslui gyventojai esą įra-
šomi į "tautiečių sąrašus". Į
juos įtraukiami tie kurie ka-
da nors šeimoje praeityje yra
turėję "Vokiečių kraujo" arba
Vokiškų giminių Vokietijoje.
Tokie žmonės busią laikomi
"Vokiečiais su rezervu". Nuo
jų stropumu suvokietėti parei-
šia ar jie bus užskaityti Vo-
kiečiais. Galutinis sprendimas

Kalėdiniai Sveikinimai

PO 10c viena • 12 UŽ \$1

6 už 50c. (mažiau šešių nesuunčiama)

Jau gaunamos Dirvos Administracijoje daugybė
puikių Kalėdinų atvirukų-laiškų, kuriuos galite
užsisakyti tuojau ir gausit laiku prieš šventes.
Jos parduodamos viena po 10c., 6 už 50c., ir 12
už \$1.00. Mažiau šešių nesuunčiama.

Mažiau \$1.00 galite siųsti po 2c ir 3c stampom.

Persiuntimo kaštus apmokame mes.

DIRVA

6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

Kas platina Dirvą — tas
platina apšvietą.

Ar Mes Kenkiame Amerikai

RINKDAMI AUKAS LIETUVAI GELBĖTI?

Vienatinis Letuvių Fondas LNRF, kuris Užregistruotas Washingtone

ROOSEVELT PATS GLOBO-
JA KARO NUKENTĖJU-
SIŲ SĖLPIMO FONDUS

Tarp kitokių klaidinimų ir
tikslų kenkti Lietuvos gelbėji-
mo darbams Amerikos Lietu-
vių tarpe eina ir tokie gandai:
Esą, dabar rinkdami aukas
Lietuvai gelbėti mes "kenkiame"
ar sudarom "kompeticiją" pa-
čiai Amerikai jos karo pastan-
gose!

Kas tokius gandus platina ir
kas jiems patiki?

Platina daugiausia Lietuvių
tautos prieši, patys savi iš-
gamos, kurie nenori Lietuvai
laisvės ir kurie nori kad Lie-
tuvių tauta badu, ligomis iš-
nyktų, o jų žemę vėl kaip ša-
rančiai nusiaustų puslaukiniai
Maskvos siunčiami Rusai bol-
ševikai.

Geri Amerikos patriotai, bet
mažai protaujanti ar mažiau
turį laiko dalykus taisyti, to-
kias kenksmingas mintis tuo-
jima sau į galvą ir skleidžia to-
sitarai, esą "pabėgę" į "gene-
ralinę gubernatūrą", todėl iš-
jų pusės netenka laukti prie-
šingos akcijos. Pagaliau, laik-
raštis sako kad "išlaisvintos
Rytų (Lenkijos) sritys" eko-
nomiškai jau dabar daug duoda
dancios, tačiau jų reikšmė pa-
sireikšianti visoje pilnumoje
tikslai tuomet kai jos "ir tau-
tiškai bus atkovotos vokiety-
be".

SKIRIA SKAUDŽIAS
BAUSMES LIETU-
VIAMS

KAUNO laikraštis I Laisvę
deda tokį pranešimą:
"General-komisariatas pain-
formavo atitinkamas įstaigas
kad ukininkams nepildantiems
prievolių bus pritaikyta griež-
tos bausmės. Pirmoji eilė bus
atimami visi galvijai, kitais at-
vejais bus nušalinami nuo ukų
ir atiduodami Darbo Įstaigos
zinion. Ypatingais atsitikimais
"neklaužados" bus baudžiami
išstrėmimų į priverčiamo darbo
stovyklas. Kad visa tai būtų
žinoma, įsakyta tuojau kiek-
viename apskrityje 200-300 ne-
drausmingai vykdančių arba
visai nevykdančių prievolių
ukininkų per apskrities virši-
ninkus išpėti raštu".

Kitame numeryje tas pats
laikraštis rašo kad iš ukininkų
neatliekančių maisto pristaty-
mo prievolių businės atima-
mos karvės. Jeigu valsciui nu-
statoma mėsos pristatymo kie-
kis tai pirmiausia gyvuliai ima-
ni iš ukininkų kurie arba vi-
sai nepristato produktų, arba
pristato silpnai.

Lietuvai, kaip ir per pereitą
karą, gali tekti būti pražiurė-
tai, todėl mes privalom išanks-
to rupintis patys apie ją.

Amerika savo karo reikalų
vedimą remia ant sumų suke-
liamų per Karo Bonus, nepra-
šo smulkių aukų iš niekieno.

Taigi mūsų visų pirmutinis
rupestis turi būti — pirkti Ka-
ro Bonus ir pirkti jų kuoda-
giausia; dirbti karo reikmenų
dirbtuvėse įtemptai ir sąžini-
gai; nemėtyti pinigų po kar-
čiamas, visokiems mažmožiams,
ir apsisukus nešnekėti jog tie
kurie aukoja dolarį-kitą Lietu-
vos reikalams "kenkia" Ameri-
kai...

MUSŲ FONDAS VIENATI-
NIS REGISTRUOTAS
VALDŽIOJE

Amerikos Lietuviai prašomi
įsitęmyti kad Lietuvai Vaduo-
ti Sąjungos globojamas fondas
nuo karo nukentėjusiems Lie-
tuvos žmonėms šelpiti — Lith-
uanian National Relief Fund—
yra vienatinis Amerikos val-
džioje užregistruotas fondas.

Jokis kitas Lietuvių fondas
Washingtono neregistruotas, jų
registracijos nepriimtos arba
canceluotos už netvarkų rei-
kalų vedimą.

Trumpai sakant, tik šitam,
Lietuvių Tautiniam Sėlpimo
Fondui, Amerikos Lietuviai ga-
li legaliai aukas rinkti. Fon-
das be to yra inkorporuotas Il-
linois valstijoje ir registruo-
tas nekuriuose kitose valstijose.

Reiškia, LNRF aukos, rep-
kamos per LVS. skyrius, yra
su valdžios žinia ir leidimu.

Tą faktą rimti patriotai pri-
valo paskleisti visur.

Toliau. Kad Amerikos val-
džia nelaiko sau jokia "kompe-
tacija" tautinių sėlpimo fondu,
parodo ir šis faktas: Toje pa-
čioje "The President's War
Relief Control Board" Tarybo-
je Washingtone, kur įregistruo-
tas mūsų Lietuvių LNRF, yra
įregistruota visų kitų karo pa-
liedžių tautų fondai. Paveizdan-
ten įregistruota:

Albanų, Armėnų, Belgų, Ka-
nados, Kinijos, Čekoslovakijos,
Danijos, Estijos, Latvijos, Ru-
sijos, Etiopijos, Prancūzijos,
Norvegijos, Britanijos, Jugo-
slavijos ir žydų sėlpimo fon-
dai.

MANO MINTYS

NEUŽILGO išėis iš spaudos,
kaip tenka girdėti, Lietuvos Is-
torija, kurią parašė Amerikos
ministeris Lietuvai, Dr. Owen
J. C. Norem. Knyga rašyta
suprantamoj, lengvoj Angli-
škoj kalboj, ir kiek nujauciama
bus puikus istorinis kurinys.

Diplomatas Norem gerai su-
sipažino su Lietuvos istorija,
pažino jis ir šių laikų Lietuvą,
nes joje išgyveno ne kelias sa-
vaites bet tris metus. Žino jis
jos vargus ir mūsų Tėvynės
širdgėlą.

Užsisakydami mes tą kny-
gą atliksime dvigubą darbą —
paresime savo prietelį kita-
tutai, ir arčiau susipažinsim
su savo tėvų kilme ir tolima,
garbinga Lietuvos istorija.

Siųskite savo užsakymą, \$3
ar \$5, komitetui kuris užsima-
tos knygos leidimą, per Di-
vos redakciją, 6820 Superior
avenue, Cleveland, Ohio. Ra-
ginkime savo draugus užsaky-
ti šią knygą kaip dovaną savo
kitataučiams pažystamiems.

Platinkime tarp kitataučių
viską kas naudinga apie Lietu-
vą; ši gi Lietuvos Istorija An-

Nekurių tų tautų yra po ke-
liasdešimtų fondų — visi val-
džios pripažinti, visi legalizuo-
ti.

Kas svarbiausia tai kad tie
visi fondai iki šiol nuo 1939
metų surinko iš Amerikos žmo-
nių milžiniškas sumas — net
dvidešimts milijonų dolarių —
ir Amerikos valdžia nei vienam
jų nepareiškė, "jūs darot kom-
peticiją, kenkiat Amerikai!"

DIDBKIME SMARKIAU!

Taigi, broliai ir seserys Lie-
tuviai, nukirskit kalbas tiems
visiems kenkėjams kurie tik
išsižios kalbėti buk mes rupin-
damiesi gelbėti Lietuvos žmo-
nes ir dirbdami už Lietuvos
atstatymą kenkiam Amerikai!
Paklauskit jų tuojau, kiek jie
turi pirkt Amerikos Karo Bo-
nų, kad jie taip rupinasi "gel-
bėti" Ameriką!

Mes Lietuviai nesam pras-
tesni už kitas tautas, kurios
pilnateisiai dirba. Mes taipgi
išsiruopinom legalizavimą savo
fondo ir turim valdžios paveli-
jimą dirbti, veikti, rinkti au-
kas Lietuvos reikalams — ir
priimsim visų geros valios Lie-
tuvių skiriamas smulkias aukas
Lietuvai.

Amerikai duokit šimtais do-
larių. Lietuvai skirkit atlieka-
mą dolarį! Taip tai laimėsime
karą ir taip atsieksim Lietuvai
laisvę!

Lietuvai Vaduoti Sąjungos
Centro Valdyba
Dr. S. T. Tamošaitis, Pirm.
K. S. Karpus, Sekr.
6028 Superior Avenue
Cleveland, Ohio.

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGAI

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Siunčiu savo auką \$..... Narystės mokesį \$.....

paremdamas Lietuvai Vaduoti Sąjungą jos visuose darbuose.

Vardas ir pavardė

Adresas

Miestas Valst.....

ŠI KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŪSKIT LVS. CENTRUI

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGOS
CENTRO ŽINIOS

LVS. Centro adresas: 6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

LAIŠKAI LVS. NA-
RIAMS IR SKYRIŲ
VALDYBOMS

L. V. Sąjunga, nes tik LNRF
yra vienatinis sėlpimo fondas
užregistruotas ir pripažintas
Washingtono.

Naujas LVS Narys
Baltimorėje

Prie Baltimorės LVS. sky-
riaus prisirašė naujas narys,
Jonas Galinaitis, užsimokėda-
mas \$2.00. Jo duoklė prisiūta
LVS. centrui per skyriaus
sektorių, P. P. Jara.

●CHICAGON į visas gele-
žinkelių stotis suvažiuoja ir
išvažiuoja kasdien tarp 3000
ir 4000 pasažierių traukinių.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp.
A. Vanagačio leidžiamą ru-
zikos ir juokų žurnalą. Eina
du kartų į mėnesį. Kaina
metams \$2. Prisiųskit 10c
pašto ženklais, gausit vieną
numerį pamatymui.

"MARGUTIS"

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Dirvą galima išsirašyti už
vieną dolarį — pusę metų.

gliškoje kalboje bus mūsų di-
džiausia dovana Amerikeičiui.
Dovanokime tų knygų USO
knygnams, kur jas pasiskai-
tyti ir Lietuvai ir kitataučiai
kareiviai.

PASAULIO revoliucinės,
džingoizmo ir ašies galybės
pradėjo daugiau jausti Alijan-
tų karo įjėgų smugius. Laikui
bėgant jie bus tokie smarkūs
ir atkaklų kad ašies ir revoliu-
cijos įjėgų vadai turės įieškoti
taikos — turės prizadėti pa-
liuosuoti laisvę mylinčią žmo-
niją iš savo plėšrių nagų ir
prisidėti prie kurimo naujos
pasaulinės laisvės.

KARO paskolos bonai ir žen-
klukai pagreitins Alijantų lai-
mėjimą — sutrumpins vargo,
bado ir sielvartos laiką. Sugra-
žins mūsų didvyrius pas sa-
vuosius, užgims išnaudo žmoni-
jai tikra laisvę.

PASODINTĄ medelį gamta
prižiūri, bet pradėtą darbą tu-
rime išstęsti mes iki jis nebus
baigtas. Mokykimes pradėtus
darbus tobulai įvykdyti.

MUSŲ vargai-bėdos, mūsų
žaidzos kitiems nėra skaudžios.
Lietuva tose bėdose, žaidzose
merdi, ir kokis skaičius iš mu-
sų apie juos — apie savo gim-
dytojus, brolius, sesutes, gen-
tis ir pažystamus šįdien rupi-
namės ir kiek esam prisirengę
tam šventam darbui, laikui at-
ėjus, dirbti?

Be abejo, mes visi sveikų
tautinių minčių norime matyti
Lietuvą vėl Laisvą, bet įkunyti
reikia daug pasišventimo ir
aukų. Kol kas tos aukos į Lie-
tuvai Vaduoti Sąjungą ir į
Lithuanian National Relief
Fondą lėtai plaukia. Be jų
aukų net ir pradėtas darbas
nebus galima toliau tęsti. Tik
per darbą ir skaitlingas aukas
tebus Lietuvai laisvę atgauta.
P. D. B.

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Štai didžiausia knyga kokią tik galite tikė-
tis už \$2.00 gauti: paveiksluota, tvirtais au-
dimo viršeliais, populiariška lengva kalba
parašyta, stambiom raidėm. Apsakoma pa-
saulio istorijos eiga, didieji karai, kurie tę-
sėsi po 30 metų, žymieji karžygiai ir jų
darbų pėdsakai. Napoleono užpuolimas Ru-
sijos ir tt. Rasit aprašyta joje kaip žmo-
nija gyveno, kariavo nuo pat prieš-istori-
nių laikų, per visus amžius iki mūsų dienų,
kokie buvo didžios ir galingos tautos ir
jų valdovai.

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir
prašykit prisiųsti jums 610 puslapių
didumo žmonių istoriją.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius) Rašo Vyt. Širvydas.

DAR pakartojame: Gruodžio mėnesį Suv. Valstijų vyriausybė užves visoje šalyje didžiausių įtempimų Karo Bonų vaju sukėlimui devynių bilijonų dolarių pinigų karo reikalams. Bonus pirkti yra raginamos pačios didžiausios korporacijos, milijonieriai, vidurinė klasė, darbininkai ir net jauni vaikai kurie turi bent kokį uždarbį. Tai bus didžiausios pastangos išraginti žmones skolinti savo valdžiai kad ji galėtų nekludomai, be jokių gaisavimų ruošti didžiausiam kariavimui kuris turės atnešti mums pergalę — greičiau geriau.

Suma kurią valdžia nori paskolinti yra tokia didelė kad išpuola po \$67.17 nuo kiekvieno vyro, moteris ir vaiko šioje šalyje.

Vajus prasidėjo su Lapkričio 30 ir tęsis iki vidurio Gruodžio. Šis paskolos tikslas, tarp kitko, ir suduoti smugį infliacijai, nes tuo būdu bus iš žmonių išrinkta didelės sumos pinigų, nebus progos išleisti pirkikams mažniekių, ypač prieš Kalėdas, nes kaip tik žmonės ima gausiai leisti pinigus tuoj prekių kainos pakeliamos, ir tas sudaro pavojų šalies pinigų stiprumui.

PRANCUZIJA atsidurė apgailėtinoje padėtyje, Hitleriui ją visą okupavus. Tie Prancūzijos valstybininkai vyrai kurie pasirinko likti šalyje ir vadovauti savo tautai užsitarnauja didžiausių išdavikų vardo, nes jiems nėra kaip kitaip dirbti kaip tik nusilenkus Hitleriui pildyti jo valią. Taigi, Pierre Laval, Prancūzijos vyriausybės vadovas, užsitarnavo sau vardą žemesnį negu Kvislingas, Norvegijos, kuris paėmė Norvegiją valdyti Hitlerio vardu. Tokie asmenys savo tautos žmonių akimis žiurint yra patys didžiausi išdavikai.

Tokių radosi ir Lietuvoje visa eilė, kuomet Sovietai okupavo Lietuvą: jie stoji priešams okupantams į talką ir pajungę savo tėvynę svetimiems, laikė sau garbę kad gali anims vergauti.

Prancūzijos Laval, kiek iš pranešimų matyt, pildo visus Hitlerio įsakymus dabar, kuomet Hitleris okupavo visą Prancūziją, ir šaukia Prancūzų tautą kovoti prieš alijantus — Ameriką ir Britaniją, — nors Amerikos armijoms įžengiant į Prancūzų kolonijas Afrikoje karui prieš asies įjungas, Prezidentas Roosevelt aiškiai ir nedvejojamai pasakė jog ateina kaip draugai, ne priešai, ir karą laimėjus viską gražins Prancūzijai taip kaip buvo prieš šį karą. Laval tačiau skaldo Prancūzų tautą, aiškiausia klausydamas Hitlerio įsakymų ir jo žodžius pakartodamas, buk tik Vokiečių laimėjimas yra „vienatinis užtikrinimas Europai taikos“.

Laval, be abejo Hitlerio pažadėtas, buti koku nors dideliu „tuzu“ Prancūzų valstybėje, ir tiki ir laukia Vokiečių laimėjimo. Jis ir dirba skaldydamas savo tautą, kuri greičiau linktų pasitikėti alijantams, nes jie neriša Prancūziją į kokią savo „naują tvarką“, kaip tą daro Hitleris. Alijantai užtikrina Prancūzijai pilną savistovumą, senose savo ribose ir santikiuose kaip buvę.

Laval savo atsisaukime į Prancūzus paminėjo ir štai ką: „Jeigu alijantai laimėtų, Europai grąso komunistų ir žydų įsiviešpatavimas“.

Amerika ir Anglija privalo kreipti didelį dėmesį į šį pareiškimą. Žyds palikime nuosaliai, jie yra kiekvienos paskiros šalies klausimas ir su jais lengvai galima apsidirbti, net ir geru, žmonišku būdu. Didžiausias Europa, pavojus yra ta komunizmo pavojus. Jo ne be reikalo baidosi ir mažos ir didelės valstybės, o alijantai nieko aiškaus nedaro įrodymui skirtumo tarp kariaujančios Rusijos ir sovietų komunizmo, kurį Maskvos raudoni carai pasiryžę visoje Europoje praplėsti ir kam pasikėsiniama jau dar užgrobian Lietuvą ir jos kaimynes, Lenkiją, Besarabiją ir tt. Alijantai labai aiškiai matė kaip Kremliaus valdovai elgiasi su tautomis, ir žino ko Stalinas ir Molotovas net tiesiog, akipėsiškai iš Londono ir Washingtono reikalavo.

Siuo atveju nei Washingtonas nei Londonas neturėtų imtis jokios rizikos: Po pereito karo, komunistai neturėję nieko, pakilę taip sakant iš purvo, ir tai užvaldė Rusiją, kurią nei Amerikos nei Britų pastangos išgelbėti nedavė rezultatų. Dabar Sovietų Rusija jau organizuota komunistinė valstybė, su neribotais šaltiniais savo propagandai skleisti ir su milijonais alkanos raudonosios armijos gatavos sluoti ir vakary Europą kaip tik pasidarys nors mažiausia spraga. O po to—Maskva pasikėsins siekti ir į pačią Ameriką, čia kur dabar laisvai veikia ir organizuojasi komunistinės įjegos ir kur leidžiama drąsus gandai, „po karo Amerika nebus tokia kokia ji dabar yra“....

SOVIETŲ vyriausybė seka Amerikos Lietuvių judėjimą, pastangas ir darbus. Štai šiomis dienomis Maskvon išrašyta Dirva, per vieną tarptautinį New Yorko knygyną. Užsakymas nurodo Dirvą į Maskvą siųsti nuo šių metų pradžios iki metų galo. Sovietų vadams rupi matyti ką apie juos mano ir Amerikos Lietuviams skelbia Dirva (be abejo, išsirašė ir kitus laikraščius).

Iš mūsų gi pusės smagu pareikšti tai kad Dirva, drąsiai skelbus jog nenori nei Maskvos nei Berlio despotų valdžios Lietuvai, nori kad tą iš Dirvos pasiskaitytų ir patys burliškai Stalino gizečiai, ir Lietuviai pasidavėliai — Paleckiai, Cvirkos ir kiti. Dirvoje pakartotinai reiškia Amerikos Lietuvių ir visos mūsų tautos valia — Laisva ir Nepriklausoma Lietuva!

Iš Dirvos matys Kremliaus raudoni gizečiai kaip mes piktinames bolševikų darbais atliktais Lietuvoje, ir kad žinome ir pasmerkiame jų barbarišką klaidą, netinkamą bet panaudotą dvidešimtam amžiuje pavergti Lietuvą ir jos kaimynes neva „nusišalsavimu“, ko Lietuvių tauta neatliko ir iki šiai dienai jo nepripažysta!

Suvažiavo — Išvažiavo

Pučiamas burbulas visados be vaisiaus sprogtas. Burbulo likimą, matyti, pergyvens ir Lietuvį Tautinė Taryba (sudaryta iš atbėgėlių iš Lietuvos). Dirva pirmoji pakėlė visuomenei įdomų klausimą kas čia per Taryba kuri gražiu vardu puošiasi, skelbia dideles pretenzijas, bet absoliučiai nieko Lietuvos laisvei nedirba? Prie Dirvos prisidėjo ir katalikų spauda, pajutęs savo visuomenės nerimą dėl tokio pragaištingo politikieravimo Lietuvai pavojingiu momentu.

Galiausia, ta Taryba susirinko New Yorke, Sovietijos įkurimo sukakties dienoje, ir paskelbė komunikatą (kodėl ne paprastą Lietuvišką pranešimą?) spaudai, kuriame prisipažino, nuo pat savo įsikurimo (Bal. 8, 1942) neturėjus suvažiavimo. Reiškia, saldžiai miegota per ištisus šešis mėnesius! Jei visuomenei ir spaudai tenka Tarybą baksnoti savo suvažiavimus šaukti tai kokia čia per „Lietuvių Tautinė Taryba“?

Tarybos suvažiavime dalyvavo devyni asmenys: Pulk. K. Grinius, Dr. P. Vileišis, Prof. K. Pakštas, S. Gabaliauskas, J. Januškis, H. Rabinavičius, Dr. J. Robinzonas, Kun. J. Starckus ir A. Vaičiulaitis. Jie pasipasakoje vienas kitam kaip asmeniškai jie kalbėjėsi su Amerikos valdininkais, su įdomesniais žmonėmis, su Latvijos ir Estijos veikėjais, bet ofiialiai ko tik militarinį despotizmą Taryba nieko nedarius.

TOS MEILĖS NIEKAS NEIŠPILĖŠ

(Iš Lietuvos, per Lisaboną)

Mylėti savo gimtą kraštą —
Tos meilės niekas neišpils.
Grumoja audros, vėtros blaskos —
Lietuvio nepakeis širdies.

Nuo pirmo sukilimo vygė,
Nuo žodžio tarto pirmąsyk
Pamilstam lygumas tėvynės,
Pajuntam žemę ilgesy.

Čia ošia visad žalios pušys,
Gėlėm nusijuokia laukai —
Derlinga žemė neišdžiūsta —
Drėkinta ašarom dažnai....

Čia rugio grudas žvilga aukstu
Kryželių, kryžių pakelėj.
Sesucių drobėna jausta —
Kaip mokam kraštą šį mylėt.

Tą naktį pamenu. Kalbėjai —
„Tėvynė laukia. Aš einu“ —
Ir išėjai — ir daug jū ejo —
Jaunuolių, senių, net vaikų....

Be ginklo, drąsus, tartum liutai —
Jūs žygiat stebisi tauta.
Del savo gimto krašto žuti —
Kas gali buti dar gražiau?....

Kuklus tai vardas — partizanas.
Krutinėje — drąsi širdis.
Nebuvo jauno, anei seno —
Jūs jungėte pati mintis.

Balys Augustina vičius.

RUDENIO NAKTYS

Krintanti lapai, tai dingstančios svajos,
Krintančios žvaigždės, tai bliztančios viltys.

Verkia ir liudi rudenio naktys,
Joms nēr ko laukti, joms nēr kuol viltis.

Slepiasi žemė ilgesio šyde,
Juoda padange skausmas atėjo;
Vien tiktai žvaigždės ašarom rieda,
Vien gudžios dainos rudenio vėjų.

Krskite lapai, krskite žvaigždės,
Geskite svajos, blėskite viltys;
Verkite, verkite rudenio naktys,
Jums nēr ko laukti, jums nēr kuol viltis!

M. T.

Su svarbiausiais tačiau asmenimis (Lietuvos prezidentu ir Lietuvos respublikos pareigūnais), matyti, gerbiami Tarybos nariai nematė reikalo pasikalbėti, o „komunikate“ net sako: „Taryba, kiek tai liečia jos dalį bendrame darbe, mano kad sutartinio darbo formulė galėtų būti lengvai surasta pagrindinėse demokratijos vertybėse, pirmiausia susitarime ir aiškiam atsirubežiavime nuo buvusių diktatūrinių pasireiškimų Lietuvoje.“

Jei tas reikią atsirubežiavimą nuo Lietuvos respublikos esančių pareigūnų tai tenka tik pasakyti kad Amerikos Lietuvių sąmoninga masė Tarybą paskaitys varle, kuri putėsi norėdama susilyginti su jaučiu. Amerikos Lietuviai nori atsteigti nepriklausomą Lietuvos valstybę, o ne plikais ir gražiai skambančiais žodžiais švaisyti. Tose pastangose Lietuvos respublikos pareigūnai (kaip civilizuotų valstybių pripažinti Lietuvį tautos atstovai) vaidina svarbiausią rolę. Jei malonus Tarybos nariai to nemato ir nejaucia tai tik bergždžiai prieš savo pavardes deda „dakturų, profesorių, kunigų“ titulus. Paprastoji mūsų liaudis ir eiliniai mūsų inteligentai, ateidami miniomis pasiklausti Prezidento Smetonos kalbos ir nešdami stambias aukas businčiam Lietuvos atstatymui, politiniai gudresni negu tie tituluoti mūsų tarybininkai.

Ką Nusipirko

Amerikonų spaudos korespondentas Sovietijoje, Leland Stowe, sako, komunizmą „velniškai konsoliduodami“ pergyveno žiaurių badmečių, buozių likvidavimą, masinius žmonių deportavimus ir gyvybėmis užmokėjo nesukaitytą milžinišką kainą. Chicagos Naujienos sako, už tą brangią kainą Rusai, tačiau, ne komunizmą nusipirė, ko tik militarinį despotizmą. Reiškia, pirkto „katę maiše.“

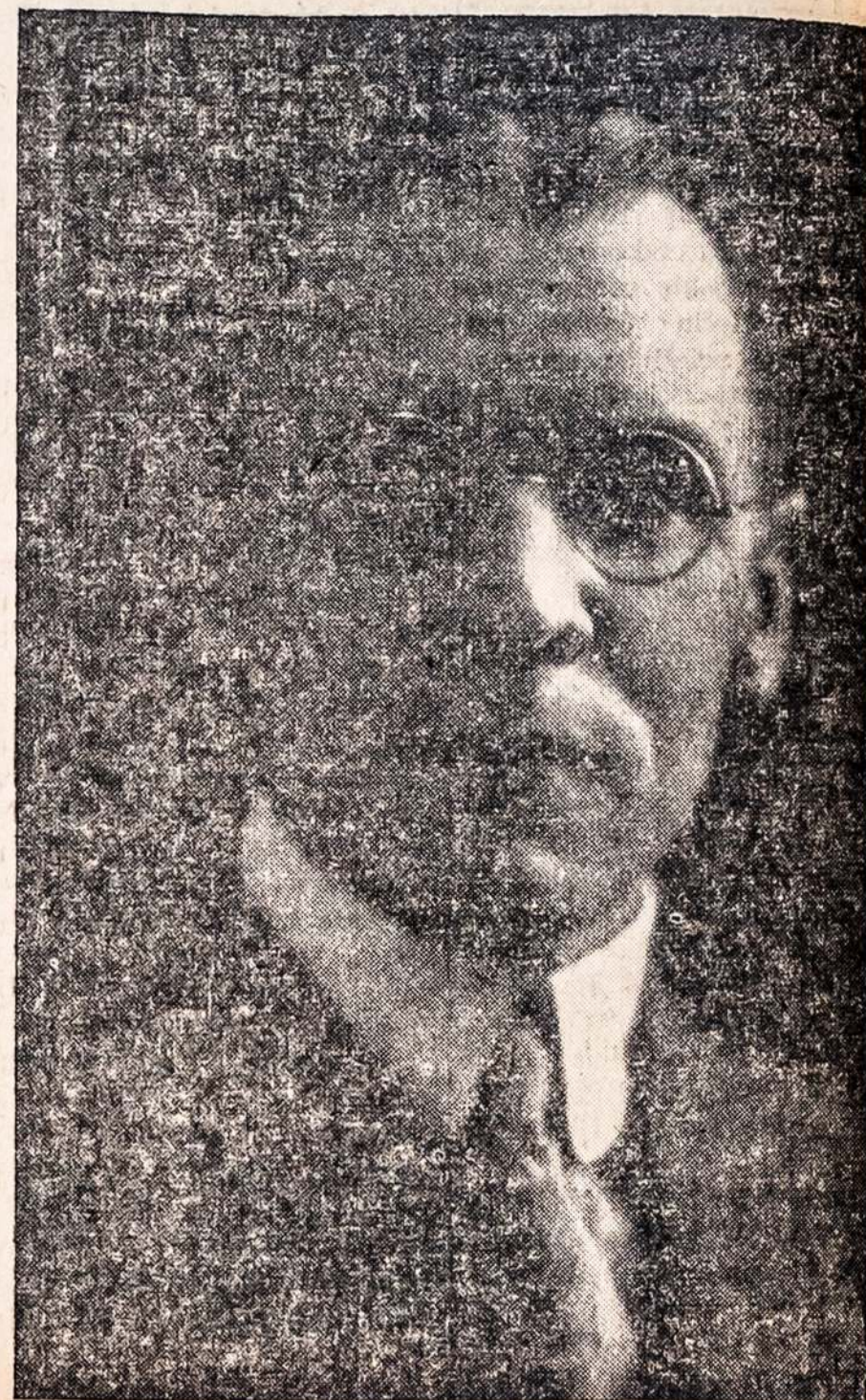

JUOZAS O. ŠIRVYDAS

(7 METŲ MIRTIES SUKAKČIAI PA- PAMINETI)

Jaunas dirba Lietuvių spaudos platinime.

Leidžia „laikraštį“, per gyvena kratas, areštą, kalėjimo bausmę, ištėrimą, ir turi pabėgti Amerikon.

JUOZAS O. ŠIRVYDAS

Aušra Buvo Įkvėpėja

RASYTOJAS Valžgantas (Kun. J. Tumas) savo raštuose Juozą Širvydą, buvusį Vienybės Lietuvių-Vienybės redaktorių, apibūdino kaip „gabų samovokslį“. Ir išties, protinis smalsumas buvo būdingiausia šio Amerikos Lietuvių veikėjo pobūdžio žymė. Širvydas negalėjo net pradinės mokyklos diplomu pasigirti, tačiau įgimto protinio smalsumo dėka jis prasiplėmė į visuomeninį gyvenimą. Zinodamas kaip protinis smalsumas jo gyvenimui davė progos iš neturtingo Lietuvos valstiečio sunaus tapti laikraštinku-veikėju-vadu ir atidengė žmonių kultūrinius lobius, Širvydas veik visą savo visuomeninį gyvenimą aukėjo savo broliuose budinti ir auklėti protinį smalsumą, tikslu juos padaryti tinkamus ir kultūringais Laisvos Lietuvos (į kurią tikėjo ir kuriai dirbo) piliečiais.

Kada motina jam mažam pasakodavo: „Kai paaugsi, nupirksi knygų, rašalo, sąsiuvinį. Išmoksi rašyti. Tai bus gerai!“ — jam, išties, kaip savo atsiminimuose pasakoja, rodydavosi busia gerai. Protinio smalsumo akstinamas, jis dar berniuku budamas daro įžadinę maldininko kelionę į garšiąją šiluvą, prašyti šventos Marijos kad jam gyvenime niekad knygų nestigtų. Jo troškimas išsipildė: Širvydai knygų niekad nestigo. Joms įsiai sakosi išleides apie \$5,000, reikią, sumą ganėtiną išeiti keturių metų universiteto kursą. Be abejo, knygose jis ir rado savo universitetinį diplomą.

Šis intelektualinis smalsumas gana anksti Širvydą kovingai suvedė su karinguoju Rusų caristiniu imperikalizmu, siekusi Lietuvius padaryti Rusais ir pravoslavais.

„Eidamas arklių ganyti, nešusi užantyje knygą“, Širvydas savo atsiminimuose pasakoja. Tokie pusberniai (su knygą, o ne su Rusams įprastu botagu rankoje) „galingai“ imperijai tada rodėsi begalo pavojingi. Užantyje nešama knygą buvo Lietuvių tautinio išbudimo ženklas, nes buvo draudžiama kalba spausdinta. Tų knygų Lietuvoje atsiradavo tik kontrabandos keliu — jos budavo slapiai per rubėžius iš Vokiečių valdomos Lietuvių Prusijos gabenamos. Tikslu jas pagausinti, Amerikos Lietuviai, kaip žinoma, 1896 metais suorganizavo Tėvynės Mylėtojų Draugiją, kuriai vėliau Širvydas gražiai ir energingai pasidarbo. Lietuviškų knygų įsiekodamas, tolimos Aukštaitijos užkampio (paminto „Lietuvos Kamčatka“) 19 metų amžiaus smalsus berniukas Širvydas susirašinėja su Tilžėje gyvenusiu Petru Mikolainiu, su Martynu Jankum ir su SLA organo redaktoriu Amerikoje, Kun. J. Žilium. Iš šio net gana dolari į paskatinimą rašinėti. Galiausia, ir pats Širvydas daro knygnešio kelionę į Prūsus, kur sutinka dabar Amerikoje žinomo ristikio Jack

Gansono tėvą Karabiną, uolų knygnešį. Ne tik daro knygnešio kelionę, bet pradeda keliaujančio knygų agento darbą po Lietuvos kaimus, kaip Amerikoje, pavyzdžiui, seniau darydavo J. Kazakevičius, A. Telpinšis ir kiti.

Protinio smalsumo vedamas, visur knygų įsiekodamas, jaunas Širvydas susipažysta su 1883 metais Dr. Jono Basanavičiaus įkurta Aušra ir su 1899 pradėjusiu eiti Dr. Vinco Kudirkos Varpu. Atsiminimuose jis pasakoja: „Man, įspūdingam berniukui, Aušra buvo kaip baronka iš dangaus. Džiugaudamas skaičiau, gerte ją geriau, pramokau deklamuoti jos eilėraščius, net sudariau savotiškas melodijas ir laukan eidamas dainuodavau, pamokindamas ir kitus pusbernius bei piemenis“. Iš Aušros Širvydas prisigėrė tikro tautinio susipratimo ir romantingos Lietuviybės, kuri įsiekėjo senovės gadyne aukštesnės mūsų tautos gadyne negu gyvenamojo laikotarpio karti ir beteisė buklė. Lietuviai, budavo tvirtinama, buvę senovės garbingų, daug garsingai Graikų kulturai davusių Trakų ainiai. Jų kalba giminiuojasi su Indų Sanskritu, su Graikų, su Lotynų (net Dievas su Adomu rojuje Lietuviškai kalbėje!). Aušra kėlė Lieuviose savygarbą, savo tautos meilę ir atsidavimą Lietuvių reikalams. Širvydai, ir šimtams kitų (pavyzdžiui, Dr. Kudirkai) Aušra buvo brangus aktinis, tautinis įkvėpimas ir tautinės dvasios stiprintojas.

Širvydas visada buvo Aušrai dėkingas. Atvykęs Amerikon jis tuoju dalyvauja Dr. Jono Šliupo Philadelphiajoje 1903 metais surengtame Aušros 20 metų sukakčiai paminėti susirinkime. Kitą Aušros sukaktį minint (25 metų), Širvydas Brooklyno Lietuviams skaito plačią savo parduotą paskaitą (1909 metais) ir vėliau ją išspausdina knygėje „Kultūriškai Piešiniai“. Paskaitoje jis sakė: „Aušros pasirodymas buvo pirmasis Lietuvių ramiosios revoliucijos žingsnis—kultūrinės revoliucijos. Rusų valdžia ir Lenkų sovinizmas neveltai siuto. Aušroje Lietuvos rado mintis apie Tėvynės meilę, apie patriotizmą. Žinios atidarė jam akis į visuomeninį gyvenimą, į dramą, į tautosaką. Su mūsų spaudos atgavimu prasidėjo galinga, tyli, demokratinė Lietuvos revoliucija ir eiseną prie višapusės laisvės“.

Kun. A. Milukas 1923 metais pasirupina Amerikoje paminėti 40 metų Aušros sukaktį. Širvydas vėl prisideda su plačia paskaita, kurioje įvardina visą eilę Vokiečių, Lenkų ir Rusų mokslinkų, padėjusių aušrininkams, nes savo tyrimais Lietuvos praeities sutelkę faktus kuriais mūsų romantingoji tautinė srovė rėmė pastangas, garbinga praeitimi kurstyti Lietuvius prie dar garbingesnės ateities.

(Bus daugiau),

Dr. Vincas Pietaris

ALGIMANTAS

(Tęsinys iš pereito nr.)

— Tai! Girdėjau ir aš pasakas apie Kernavos turtus.

— Taigi matai. O vis tik Aršusis ir Kernavoje jokių turtų nerado. O krėtė jįsi drūčiai, krėtė išsiuoses! Krėtė kol vienas iš senų tarnų nepranešė jog Mingaila su savim ir turtus išbėgdamas išsiuovė. Tada kaip pasiutęs metėsi Aršusis vytis tėvo. Na, ir pasivijo, sako, kur tai ten giriose ties Stabinių gardu. Čia pasivijęs tėvą jisai, sako, užmušė ir tėvo lavoną radę paskui žmonės ir pašarvoję. Bet tai jau, matai, tik kalbos...

— O kaip turtus, kaip brolių? — klausė Ivonas.

— Keisčiausia, tamsta, pasidarė su turtais. Užpuolė, girdi, Aršusis ant pilies, kurioje pasislėpė Mingaila, ir veržėsi į ją, o tėvas, girdi, nepaspėdamas užslėpti turtų ir matydamas jog jau Aršiojo vyrai pjauna pilies svietą, užkėikė turtus ir tie vaikoje akimirkoje išnyko. Išnyko ir žuvo. Griozdė ilgai Aršusis po visas pakampes, bet niekur nieko nerado iš tėvo turtų.

— O kaip gi paskui Tranaitis? — paklausė vėl Ivonas. — Argi jau jis neatkėrsio Aršijam?

— Taigi matai, tamsta, jog čia buvo ir Tranaitis su šeimyna. Tai tame ir didžiausia nelaimė. Nevengė Aršiojo nagų ir Tranaitis. Bet čia toks tokį atitiko. Romano pulkas, kol Aršusis griozdė turtus, paėmė vaiką, Tranaičio sunų, ir išsiuogė.

— O kur gi jį išsiuogė? — pažirgėdavo Ivonas. — Ir kam Romanui tas vaikiškas?

— E! tamsta! Tai tamsta nieko nesupranti. Kas turi tą vaikišką tas gali kasdieną gaudinti Aršijį tuom jog paleis vaiką namon į Dainavą, atsiimti tėviškę!

— Na, taip tai aš suprantu! Bet jeigu aš bučiau Aršioju tai aš užpuolčiau ant tokios valstijos, sumuščiau viską į plentą, o vaikišką paimečiau ir savo rankas ir kaip norėčiau taip su juo apsiečiau.

— Ot, žodis į žodį taip norėjo ir nori padaryti Aršusis. Tik matai vieno trūkta: nežinia kur vaikas.

— Kaip nežinia?

— Ot taip! Ir aš išgriozdžiau ir išnupinėčiau ne vieną šalį, ir popas Kostas, kurį sveikas matei, ir tas išnupinėjo... ir vis veltu. O vaikiškas yra. Yra ir gyvas ir Romano naguose, tik kur jis į laiką to nieku būdu negalima suprasti.

— Taip! — atsiliepė Ivonas, ne tai atsakydamas Virpšai, ne tai sau.

Virpša dabar nutilęs atsiminė ne tik tai visus atsitikimus tų baisių dienų, bet ir daugybę kalbų; atsiminė jisai kaip svietas ilgai kalbėjo jog šarvojo Aršusis ne tėvą ir brolių, tik tai šiaip žmones, ir jog jis tėvą tyčia liepęs gyvą paimti kad iškvoštų kur turtai. Atsiminė jisai ir šnekas apie Tranaitį — tą paėmė Gudai į jėšmais subadyta.

Neiškentė Virpša nepapasakojęs ir šio Ivonui.

— Kaip gi, tamsta? — paklausė tas, nemažai nusistebėjęs. — Tu taip kalbi tarytum ir Mingaila ir Tranaitis dar gal būtų gyvi?

— Taigi matai jog tikrai nežinia; kalba svietas visaip.

— O sveikas kaip manai? — paklausė Ivonas stačiai.

— Aš? — prispirtas Virpša tarė: — aš manau taip jog vaikiškas gyvas. Apie Mingailą žinau tikrai jog jis jau mirė ir tai sužinojau tik neperšeni. Ot, neslėpsiu nuo sveiko nieko. Keli kunigai ir pulko vyrai turėjo susekti kur Mingaila, jei tik jis gyvas. Na, susekė emė rinkti vyrus tam kad jį išvaduoti.

— Ir tu tiesą kalbi? — paklausė Ivonas.

— Kalbu, brolyti, tai ką pas mus kalbėjo kaipio tiesą. Jau bus beveik metai. Vyrai susitarę išlengva emė rinkti apie Dainavą. Turbut jie gerai žinojo kur Mingaila. Na, susirinko girioje. Naktį užsi-degė Dainavą. O reikia pridėti jog Aršusis buvo tada Gardine beveik su visu savo pulku. Dega Dainava, o lemtai gesinti nėra kam. Subėgo svietos iš apielinkų... Kas gesinti ugnį, o kais laužiasi į kalėjimą. Išiveržė vyrai į kalėjimą, o ten senas didas ir kalba jiems: "Pasivėlavote, reikėjo jums prieš tris-keturis mėnesius tai padaryti tai butumet radę dar gyvą, o dabar žiūrėkit patys." Ir tai sakydamas parodė jisai jiems senio lavoną, parėdytą suvis kunigaikštiskai. Veik į metus paskui Dainavoje Aršusis šarvojo nežinia koki kunigaikštį... Tose šermenyse ir aš pats buvau...

— Na, o apie Tranaitį ką mena svietas?

— Apie jį minė visaip, jog jis vienoje vietoje su sunum. Vienok tai ne tiesa. Tranaičio sunų matė ir Aršusis, jam tyčia Romanas parodė, pasikvietęs į Tauravą.

— Na ar ištikrųjų? — paklausė vėl Ivonas.

— Kaip gi ne! Aršusis, matai, buvo besispardas, nenorėdamas mokėti Romanui duoklės už Algimanto užlaikymą. Tas jam tyčia taip ir padarė, ant juokų stačiai. O vaikiškas, girdi, tai gyvas Tranaitis, tėvas. Pamatė, girdi, Aršusis vaikišką, ir bėgti šalin, kad neužmuštų, manydamas jog tai Tranaitis. Tik paskui, girdi, susiprato jog perjaunas kad būtų Tranaičiu.

— Sakai Tauravoje tai buvo? — tarė drūčiai susimąstęs Ivonas.

— Tauravė, tamsta.

— Tai kodel Aršusis nepuolė ant Tauravos? Paėmęs ją, būtų radęs ir vaiką.

— E, širdele! Nepažysti Romano, nei jo darbų nežinau. Nežinau ir Aršiojo! Aršusis ant tų pėdų užsiundė savo šnipukus sekti kur dingo vaikas. O jo šnipukų pilna visur. Na, iš Tauravos ir nusekė paskui Algimantą iki Lucko ežerų, o ten pagavo šnipukus, išpėrė jiems kailį ir paleido atgal: praneškite, girdi, Aršijam. Tada ir popas gavo perti. Gaudė paskui bjaurybės Gudai ir mane sykį, bet aš iš-

Mušio Vaizdas Afrikoje, Egipto Fronte

Šis vaizdas fotografuotas tuoj po to kai Alijantai sumušė Rommel'io jėgas Afrikoje. Paveiksle parodoma Anglų gelbėjimo daliniai renka sugadintus karo padargus vežti taisyti. Tuo tarpu dešinėje matosi sprogo priešų soviny.

nesiau kudašį.

— O sveikas kur buvai? — teiravosi Ivonas.

— Aš buvau keliose vietose: buvau Šluotiškiuose, Tauraviškiuose. Buvau apie Piniškius.

— O iš kur bėgai?

— Iš Tauraviškių! — atsakė Virpša, pridėdamas: — Ir aityvaras žino iš ko jie suprato. Aš taip atsargiai elgiausi. Susiejau aš ten su vienu jaunu Lietuviu, sakyciau, ar jis tik manęs neišdavė.

— Tai tu jam pasisakei ko ten esąs?

— Labai slapstytis aš nuo jo ir nesi-slapsčiau, bet visko aš jam vis tik nesa-kiau. Valdimiere ir kitose Romano pily-se nemažai mūsų svieto apkalto sėdi. Na, nemažai ir visokių žmonių lanko tas pilis įsieškodami gimines išpirkti. Tokiu įsie-kotoju ir aš save nudaviau. Gerai, bro-lyti, jog buvo kam mane ten persergėti, o jau būtų buvę su manim prastai...

— O kas gi tave persergėjo?

— Na, tamsta, atleisk, šito sakyti ne-galiu. Prižadėjau, — trumpai atsakė Virpša ir pradėjo kitą šneką.

Ivonas, įdėdamas toliau, užminė klau-simą apie tai jog vargiai bau būtų geriau ir tada jeigu sugrįžtų Algimantas, arba jo tėvas ir imtų valdyti.

— Ką sveikas kalbi, — atkirto karš-tai Virpša. — Pamanyki, sveikas, jog ne-būtų jau vienos Gudės. Jau šito vieno iki valiai. Kiek ji prakeikta gero svieto nu-nuodijo! Paskui pridėki jog ir popo Kos-tos nebūtų.

— Hm! — nūmykė Ivonas. — Sveikas taip giri dabartinį savo kunigaikščio dva-rą jog ištikro nežinau nei kaip padaryti. Nežinau, ar ne geriau tik būtų patraukus pro šalį nuo jusų to Gardino su Dainavą.

— Ir padarytum, tamsta, klaidą, — atvertė Virpša. — Išgelbėjęs popa Kostą, užsielpė didelę malonę. Ir sveiką su iš-skėstom rankom priims kunigaikštis ir kunigaikštienė.

— Tai, sakai, joti! — paklausė Ivo-nas.

— Joti, joti! Neprarys ak! Išsykio, sakau, bus tamstai ir labai gerai, o ar lik-tis ilgam, ir pats pamatysi paskui.

— Be ar tu matai, mudu bešnekėda-mi ir nepasijutom atsidurę netoli Meški-ninkų. E! brolau, čia dabar eis jau viet-os ramesnės. Pakelyje rasime nevieną mano pažystamą, — atsiliepė po valandė-lei Virpša linksmesniu balsu. — Rasime užkandžio ir gėrimo maukelį.

Nutilo abudu pakelevingu. Susimąstė

PADEKOS ŠVENTĖ

Amerikoje Padėkos Diena paėjo iš vargo ir bėdų kokias čia pergyveno pirmieji Amerikos kolonistai. Jie atvyko į Naująją Angliją bėgdami nuo persekiojimų savo šalyse, ir čia sutiko labai sunkias gyve-nimo sąlygas. Badas ir Indi-jonai juos grąsino. Kada jie surinko gerą derlių, kuris už-tikrino maisto visai žiemai, ir kada sudarė geresnius santi-kius su kaimynais Indijonais, Generolas Bradford, 1621 me-tais paskelbė šventę, tą dieną linksmybės, gerų valgių ir pa-dėkavonės. Tai buvo pirmuti-nė Amerikos Padėkavonės Die-na. Baltieji gyventojai miške nušovė laukinių kalakutų, gi-Indijonai atėjo į svečius atsi-nešdami penkias stirnas, ir įvyko linksma puota.

Tautos šventė visoje šalyje Padėkos Diena įvesta laike prė-zidentavimo Abraomo Linko-no, 1863 metais.

PER TVORĄ PASIŽVALGIUS

BOLŠEVIKŲ Vilnis anadien idėjo straipsnį "Stalinus pasa-kė". Atydžiai skaitėme norė-dami žinoti ką Stalinas pasakė apie Lietuvos laisvę, arba kur dingo Kapsuko antra ranka, Angarietis. Deja, Stalino žo-džių šiais klausimais Vilnyje neradome.

TEVYNĖ idėjo geras eiles:

Nori šauti į Japoną? —
Nusipirki karo boną!
O jei taikai į fašistą —
Nusipirki dar ir kitą!
Bonai padės laimėt karą,
Iškovoti buvį gerą.

PRUSEIKA pasakoja, Kan-sas City mieste suėjęs su Lie-tuviais katalikais, su kuriais gražiai pasikalbėjęs ir kurie dženteloniškai davė porą do-larių Pruseikos bolševikiškai Vilniai. Bet kažin ar Prusei-ka buvo ganėtinai džentelmo-nas nueti į katalikų bažnyčią ir ten porą dolarių katalikams palikti?

SOCIALISTŲ Naujienos ren-gia rudeninį koncertą. Bolše-vikų Vilnis sako, tikrai bus ru-deninis, nes Naujienos parudu-sios.

KAS SAKO kad šioje mo-derninėje gadyneje stebuklų neįvyksta? Ana diena musu

bolševikai iš pliko oro iškepė niekam pirmiau negirdėtą ma-jorą generolą Karvelį, atsira-dusį Maskvoje.

Ot, sakau, Andriukai, ir ne-važiuk Maskvon — dabar jau gal ten butum jei ne feltfėbe-lis tai barabanščikas, jei kepti karveliai iš dangaus krinta.

KAŽIN ką Suvalkiečiai da-rys? Brooklyn Amerikoje, žiuriu, Telšiu Plumpis žemai-tiškai rašo, Tėvynėje Policieis-ki Baravykas Dzuikiškai. Jei taip toliau eis tai Suvalkiečių literatūrinė tarmė bus po sta-lu pakista. Į kovą, visi Paprie-niokai ir Marijampoliečiai!

ANADIEN Drauge skaitiau "Kas Girdėt Waukegame", buk "rengiasi atgaivinti draugys-tę". Puoliau skaityti, many-damas kad gal bus atgaivinta kokia draugystė naudinga var-ginamai Lietuvai. Bet apsi-vyliau. Sako, "moterys ir mer-gaitės uoliai darbuojasi atgai-vinti Altoriaus Puosimo Dra-giją". Butų gerai kad Lietu-vės moterės pagalytų ir apie savo Motiną Lietuvą, kurią da-bar drasko žiauri ir žvėriška okupacija. Reikės daug darbo Lietuvą papuošti išnaujo.

GABALIAUSKAS iškėlė sa-vo laikraštį į Pittsburgą, bet pats negali išsikelti iš Clevelan-do, dar čia vis tarp žmonelių, sakoma, kelia pinigų "katali-kiškai spaudai" — mat, apsi-žiūrėjo kad reikia pinigų baig-ti išmokėti už savo automobilį, nes išvežti į kitą valstiją ne-užmokėta automobilį yra kri-minališkas nusikaltimas.

Nors tiek Gabaliauskas su-gėbėjo patirti. Jeigu gi ne, tai išvažiavęs būtų pakliuvęs į bė-dą, o tada — atminti ką jis kaltintų už tai...

SANDARA pasakoja, anuo-syk Čikagoje raudoni bolšai savo draugą laidodami užgie-dojo "Sukilkit visi jįs vergai prakeikimo". Bet kapinėse pa-kasti vergai nei vienas nei krust!

Dirvos Vajus 1943 Metams!!

DIRVA NEPABRANGS IR 1943

tiems kurie mokės 1942 metais už 1943

\$2.00

Gerbiami Dirviečiai! Ateina nauji. Baigiasi jūsų Dirva. Arba, Jūs turit daug savo draugų ir giminių, išrašykit jiems Dirvą už \$2.00, arba pakal-binkit, lai patys užsirašo šį idomų, didelį ir nebrangų laikraštį dabar, prieš galą metų, ir visi gaus Dirvą tik už \$2.00 visam 1943 metui. (\$1.00 už pusę metų.)

Dirva duodama už \$2.00 tiems kurie šymet užsimokės naujai, arba atnaujins. Del karo laiko pabrangimo popierio ir kitų dalykų, laikraščio leidimo kaštai labai pa-šoko. Apsirupinkit Dirvą dabar, kad nereiktų netrukus mokėti \$2.50 arba \$3.00.

Kurie dabar prisiųs \$2.00 gaus dovanų puikų, 1943 metams sieninį Kalendorių dovanų. (Seni skaitytojai prašomi pridėti 10c Kalendoriaus persiuntimo kaštų. Naujiems mes apmokam).

(Idėkit į laišką \$2 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit)

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

DIRVA

VALGIŲ GAMINIMAS

ir Namų Prižiūrėjimas

KAINA TIK \$1.00.

Didelė, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius: sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepsniai, pyragai, virti ir kepti val-giai, mėsos, ir tt. Kuri šeiminiškė turi ru-pensio ir vargo su gaminiu valgių, priva-lo įsigyti šią naudingą knygą. KAINA \$1.

Gausus Angliškai-Lietuviškas

KIŠENINIS ŽODYNAS

NAUDINGAS JAUNIEMS ATEIVIAMS

Šį žodyną, su apie 18,000 žodžių, galit turė-ti prie savęs kišeniuje ir reikale pasinaudo-ti. Kaina maža, tik \$1.00 su prisiuntimu.

SAPNININKAS

Kaina su prisiuntimu \$1.00.

Didelis, gausiai paveiksluotas Sapninykas, gražiai sutvarkytas, išaiškinantis kiekvieną sapną. Kiekvienas privalo jį turėti savo namuose.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Avenue

Cleveland, Ohio

